

**PAŽYMA DĖL X SKUNDO
PRIEŠ PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĘ**

2013-07-17 Nr. 4D-2013/2-618

Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama – pareiškėjas) skundą dėl Panevėžio miesto savivaldybės administracijos (toliau vadinama – Savivaldybė) pareigūnų veiksmų (neveikimo), sprendžiant skyrimo kapavietės prižiūrėtoju klausimą.

2. Pareiškėjas skunde nurodė:

2.1. „[...] kapavietę prižiūriu nuo 1959 m., kadangi mamos sesuo palaidota šioje kapavietėje 1957 metais“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „2012 m gegužės mėn. kreipiausi į Panevėžio miesto savivaldybę dėl pripažinimo kapavietės prižiūrėtoju, tačiau atsakymas buvo neigiamas.“

2.3. „2012-11-30 kreipiausi pakartotinai į Panevėžio m. Savivaldybę, tačiau prašymas paskirti kapavietės prižiūrėtoju buvo neigiamas.“

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

3. Tirdamas pareiškėjo skundą, Seimo kontrolierius raštu kreipėsi į Savivaldybę, prašydamas pateikti visą informaciją, paaiškinimus dėl visų šio rašto 2 punkte nurodytų aplinkybių (paaiškinimus numeruojant pagal atitinkamus punktus ir papunkčius) (kartu informuojant, kokių veiksmų savivaldybė ėmėsi, nurodant teisinius veiksmų (neveikimo) pagrindus, patvirtinant arba paneigiant pareiškėjo skunde nurodytas aplinkybes, pateikiant aprašomas aplinkybes patvirtinančius dokumentus), reikalingus pareiškėjo skundo nagrinėjimui ir Savivaldybės pareigūnų veiklos (neveikimo) juridiniam vertinimui; nurodyti, ar pareiškėjas pateikė Savivaldybei visus reikalingus dokumentus artimųjų kapavietės identifikavimui (prašyta pridėti pareiškėjo prašymą ir kitus jo pateiktus dokumentus, taip pat atsakymą pareiškėjui); pateikti 2012-05-22 komisijos, nusprendusios netenkinti pareiškėjo prašymo, išvadas; paaiškinti, ar pareiškėjo skunde nurodyta kapavietė yra prižiūrima, jei taip, kas už jos prižiūrą yra atsakingas; pateikti 2011–2013 metų susirašinėjimo su pareiškėju pirmiau nurodytais klausimais dokumentus.

Tyrimui reikšmingos aplinkybės

4. Iš Savivaldybės administracijos 2013-07-02 raštu Nr. 19-4-5-1440 pateiktos medžiagos ir paaiškinimų nustatyta:

4.1 Pareiškėjas 2012-05-17 raštu kreipėsi į Savivaldybę, nurodydamas, kad „... kapinėse, ... eilėje ... kapavietėje yra palaidoti dėdė Y bei jo sutuoktinė Z.“

Pareiškėjas rašte nurodė, kad šiuos giminaičių kapus jis seniai prižiūri, o šiuo metu jis nori kapavietę sutvarkyti, t. y. pakeisti kryžių bei antkapius, tačiau jis nėra paskirtas šios kapavietės prižiūrėtoju. Pareiškėjas prašė Savivaldybės išnagrinėti jo prašymą bei paskirti jį giminaičių kapavietės prižiūrėtoju.

4.2. Skundo tyrimui pateiktas „[...] kapaviečių identifikavimo komisijos posėdžio 2012-02-22 protokolas Nr. K1-22 [...]“:

„Svarstyta: Dėl X (gyvenančio ..., Panevėžyje) prašymo išnagrinėti pateiktus dokumentus ir paskirti atsakingu už ... katedros kapinių (... g.) ... kvartalo ... eilės ... kapavietės priežiūrą, kurioje palaidoti Y ir Z palaikai. Nutarta: [...] Komisija, išnagrinėjusi pareiškėjo X prašyme nurodytus giminystės ryšius su palaidotais asmenimis, nustatė, kad netenkina Lietuvos Respublikos

Vyriausybės 2008 m. lapkričio 19 d. nutarimu² Nr. 1207 „Dėl Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų patvirtinimo“ patvirtintų Kapinių tvarkymo taisyklių 31 punkto reikalavimų, t. y. pareiškėjas palaidotam asmeniui nėra artimas giminaitis, atitinkantis Civilinio kodekso IV dalies IX skyriaus 3.135 straipsnio „Artimieji giminaičiai“ nuostatų. Vadovaujantis aukščiau nurodytu, nutarta netenkinti prašymo.“

4.3. Pareiškėjas 2012-10-30 raštu kartotinai kreipėsi į Savivaldybės administraciją, prašydamas jį skirti kapavietės prižiūrėtoju; nurodė, jog kapavietę prižiūri nuo 1958 metų iki šiol. Prašyme jis pažymėjo, kad yra pateiktas dėdės Y mirties liudijimas.

Atsakymą rengė Savivaldybės Miesto ūkio skyriaus vedėjas Antanas Karalevičius. Jis 2012-11-19 raštu Nr. IS-12.1.5-4797 pareiškėjui paaiškino, kad kapaviečių identifikavimo komisija šį klausimą jau nagrinėjo ir nusprendė pareiškėjo prašymo netenkinti.

4.4. Savivaldybės administracija Seimo kontrolieriui 2013-07-02 pateiktame paaiškinime pažymėjo, kad pareiškėjas kapavietės identifikavimui nepateikė jokių giminystės ryši su palaidotaisiais asmenimis įrodančių dokumentų.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

5. Lietuvos Respublikos įstatymai

5.1. *Civilinis kodeksas* (IV dalies IX skyrius)

„3.135 straipsnis. Artimieji giminaičiai

Artimaisiais giminaičiais pripažįstami tiesiosios linijos giminaičiai iki antrojo laipsnio imtinai (tėvai ir vaikai, seneliai ir vaikaičiai) ir šoninės linijos antrojo laipsnio giminaičiai (broliai ir seserys).“

5.2. *Seimo kontrolierių įstatymas*

„3 straipsnis. Seimo kontrolierių veiklos tikslas

Seimo kontrolierių veiklos tikslas — ginti žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą, užtikrinantį žmogaus teises ir laisves, prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms.

[...]

22 straipsnis. Seimo kontrolieriaus sprendimai

[...]

3. Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.“

6. Kiti teisės aktai

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-11-19 nutarimu Nr. 1207 patvirtintos Kapinių tvarkymo taisyklės (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2012-07-01)

„24. Šių Taisyklių 23 punkte nustatyta tvarka pripažintų neprižiūrimomis kapaviečių priežiūrą organizuoja savivaldybė [...]. Asmenys, pageidaujantys prižiūrėti neprižiūrimas kapavietes, raštu kreipiasi atitinkamai į savivaldybės instituciją ar jos įgaliotą asmenį [...]. Savivaldybės institucija [...] priima sprendimą dėl neprižiūrimų kapaviečių priežiūros. [...] Asmuo, kuriam suteikta teisė prižiūrėti neprižiūrimą kapavietę, gali gauti leidimą laidoti joje arba, jam mirus, būti palaidotas Leidimo laidoti neprižiūrimose kapavietėse išdavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka.“

„V. KAPAVIEČIŲ (KAPŲ) IDENTIFIKAVIMAS

31. Asmenys, norintys identifikuoti kapinėse artimųjų giminaičių, sutuoktinio (-ės) kapą ir tapatybę jame palaidotų asmenų, kurių palaidojimo vietą žyminčių kapo paminklų, užrašų ant paminklų ar duomenų apie kapavietę (kapą) žurnale neišliko, turi:

31.1. pateikti rašytinį prašymą savivaldybei, kurios teritorijoje yra kapinės;

31.2. prašyme nurodyti giminystės ryšius ir jiems žinomas aplinkybes, dėl kurių neišliko

duomenų apie kapavietę (kapą);

31.3. pateikti visus turimus duomenis apie kapavietę (kapą) ir joje (jame) palaidotus asmenis. Prie prašymo pridedami turimi dokumentai (išrašai iš bažnytinių registravimo knygų, civilinės metrikacijos įstaigų ar seniūnijų seniūnų išduoti mirties liudijimai, nuotraukos ir kita), patvirtinantys pateiktus duomenis.

32. Sprendimą dėl kapavietės (kapo) identifikavimo priima savivaldybės institucijos ar jų įgalioti asmenys pagal pateiktą medžiagą ir patikrinę kapavietę (kapą). [...].“

Išvados

7. Kaip matyti iš pareiškėjo prašymo (šios pažymos 2 punktą), kreipdamasis į Seimo kontrolierių pareiškėjas siekė, kad būtų peržiūrėtas Savivaldybės administracijai teiktas jo prašymas dėl pripažinimo kapavietės prižiūrėtoju.

Teisės aktai nustato, kad asmenys, norintys identifikuoti kapinėse artimųjų giminaičių, sutuoktinio (-ės) kapą ir tapatybę jame palaidotų asmenų, kurių palaidojimo vietą žyminčių kapo paminklų, užrašų ant paminklų ar duomenų apie kapavietę (kapą) žurnale neišliko, turi pateikti prašymą bei giminystės ryšį įrodančius dokumentus.

8. Pareiškėjo prašymą bei pateiktus dokumentus išnaginėjusi Savivaldybės sudaryta kapaviečių identifikavimo komisija nutarė jo prašymo netenkinti, nes teisės aktų nustatyta tvarka (pažymos 5.1 punktą) pareiškėjas palaidotiems asmenims nėra artimas giminaitis.

9. Atsižvelgiant į skundo tyrimo metu nustatytas aplinkybes, pareiškėjo skundas dėl Panevėžio miesto savivaldybės pareigūnų veiksmų atmestinas.

Kartu Seimo kontrolierius pažymi, kad Savivaldybė vadovavosi Civilinio kodekso nuostatomis, tačiau neatsižvelgė į tai, jog pareiškėjas minėtą kapavietę prižiūri nuo 1958 metų.

10. Savivaldybė, teikdama Seimo kontrolieriui paaiškinimą, taip pat pažymėjo, jog ... katedros kapinėse esančio ... kvartalo ... eilės ... kapavietė yra prižiūrima ir tvarkinga. Todėl, vadovaujantis teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principais, Savivaldybei rekomenduotina pakartotinai išnagrinėti pareiškėjo pateiktus dokumentus bei apsvarstyti galimybę tenkinti jo prašymą.

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

11. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsniu, Seimo kontrolierius nusprendžia X skundą atmesti.

IV. SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

12. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 17 punktu, Seimo kontrolierius rekomenduoja Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktorei Kristinai Vareikienei teisės aktų nustatyta tvarka pakartotinai išnagrinėti X prašymą bei pateiktus dokumentus ir, esant galimybei, patenkinti jo pateiktą prašymą.

Apie rekomendacijos vykdymą prašyčiau informuoti Seimo kontrolierių iki 2013-08-09.